

Trouw aan geboorteplaats bij zangvogels

LIEUWE J. DIJKSEN

In het natuurreservaat Westerduinen/ Bleekersvallei (c. 300 ha) op Texel zijn door mij sinds 1975 in totaal 3840 nestjongen van zangvogels geringd (c. 300 per jaar), de meeste van algemeen voorkomende soorten als Graspieper, Fitis en Kneu en de wat minder algemene Tapuit en Grasmus. Na 1975 werden in het gebied geregeld geringde zangvogels als broedvogel gezien. De vraag lag voor de hand in hoeverre dat ter plaatse geringde vogels waren. De geringde vogels konden niet worden gevangen en gecontroleerd, omdat ik slechts een vergunning heb voor het ringen van nestjongen. Met toestemming van het Vogeltrekstation werd in 1985 begonnen met het aanleggen van kleurringen, naast de aluminium ring van het Vogeltrekstation. Per nest krijgen de pulli verschillende kleurcombinaties. De ringplaatsen (nestplaatsen) en de bijbehorende kleurcodes worden nauwkeurig op kaarten ingetekend. Van teruggeziene, gekleurringde broedvogels kan nu dus de afstand tussen geboorteneest en eigen nest (of territorium) worden vastgesteld.

Tot nu toe zijn er vooral Graspiepers en Fitisen teruggezien (tabel 1). Het aantal terugmeldingen van deze twee soorten kan behoorlijk hoog worden genoemd, als wij in aanmerking nemen dat de sterfte onder eerstejaars zangvogels zeer hoog is. Bij de Graspieper is die sterfte 76% bij een levensverwachting van slechts tien maanden (*Handbuch der Vögel Mitteleuropas*, 10/II). Tot nu toe is er één twee jaar oude vogel teruggezien: een Fitis met dezelfde kleurcombinatie broedde zowel in 1986 als in 1987 op nagenoeg dezelfde plaats. De kans is dus groot dat het om dezelfde vogel handelt.

Uit de afstanden tussen ring- en meldplaats (tabel 1) kunnen niet direct conclusies worden getrokken. Hoewel aan beheerders en opzichters van aangrenzende duingebieden en de Vogelwerkgroep Texel is gevraagd uit te kijken naar gekleurringde zangvogels, is de waarnemingsintensiteit buiten het ringgebied veel minder geweest. Een Roodborsttapuit is het enige geval. Bij voortzetting van het onderzoek in de komende jaren zal hieraan meer aandacht (moeten) worden besteed.

Lieuwe J. Dijkse, Fonteinweg 9, 1797 RK Den Hoorn (Texel)

Tabel 1. Overzicht van de aantallen in 1985 en 1986 gekleurringde zangvogeljongen, van de aantallen terugmeldingen en van de afstanden tussen ring- en meldplaatsen (m).

Soort	Geringd 1985	Gemeld 1986	Geringd 1986	Gemeld 1987	Afstand		
					$\bar{x}$	min	max
Veldleeuwerik	3	0	0	0	—	—	—
Graspieper	39	2	54	4	7.2	2.5	11.4
Paapje	1	0	4	0	—	—	—
Roodborsttapuit	0	0	5	1	60.0	—	—
Tapuit	52	1	37	0	7.0	—	—
Grasmus	10	0	28	0	—	—	—
Fitis	48	3	34	2	7.2	2.1	16.0
Kneu	59	1	49	0	?	—	—
Rietgors	4	0	5	0	—	—	—
Totaal	216	7	216	7	—	—	—